

Liite yhteiseen viralliseen julkilausumaan

[Yhteisestä julistuksesta vanhurskauttamisopista]¹

1. Seuraavat selvennykset alleviivaavat yksimielisyyttä, joka on saavutettu *Yhteisessä julistuksessa vanhurskauttamisopista* (YJ) vanhurskauttamisen perustotuuksista. Siten tulee selväksi, että keskinäiset aiempien aikojen oppituomiot eivät sovellu katoliseen ja luterilaiseen oppiin vanhurskauttamisesta sellaisena kuin ne esitetään *Yhteisessä julistuksessa*.
2. ”Me tunnustamme yhdessä: Yksin armosta, uskossa Kristuksen pelastavaan työhön eikä oman ansiomme perusteella Jumala hyväksyy meidät ja me saamme Pyhän Hengen, joka uudistaa sydämemme ja varustaa ja kutsuu meidät hyviin tekoihin.” (YJ 15).
 - A. Me tunnustamme yhdessä, että Jumala armosta antaa ihmiselle synnit anteeksi ja samalla vapauttaa hänet elämässään synnin orjuuttavasta vallasta ...” (YJ 22).

Vanhurskauttaminen on syntien anteeksianto ja vanhurskaaksi tekemistä, jonka kautta Jumala ”lahjoittaa Kristuksessa uuden elämän” (YJ 22). ”Kun nyt Jumala on tehnyt meidät, jotka uskomme, vanhurskaiksi, meillä on ... rauha Jumalan kanssa” (Room. 5:1). ”Me olemme saaneet Jumalan lapsen nimen, ja hänen lapsiaan me myös olemme” (1. Joh. 3:1). Pyhän Hengen toiminta uudistaa meidät todellisesti ja sisäisesti, ja jäämme aina riippuvaisiksi hänen työstään meissä. ”Jokainen, joka on Kristuksessa, on siis uusi luomus. Vanha on kadonnut, uusi on tullut tilalle!” (2. Kor. 5:17). Vanhurskautetut eivät tässä mielessä jää syntisiksi. Kuitenkin olisimme väärässä, jos sanoisimme, ettei meissä ole syntiä (1 Joh. 1:8–10; vrt. YJ 28). ”Kaikkihan me hairahdumme monin tavoin” (Jaak. 3:2). ”Mutta kuka huomaa kaikki erehdyksensä? Puhdista minut rikkomuksistani, niistäkin, joita en itse näe” (Ps. 19:13). Ja kun me rukoilemme, voimme vain sanoa kuten publikaani: ”Jumala, ole minulle syntiselle armollinen!” (Luuk. 18:13). Tämä ilmaistaan lukuisin eri tavoin liturgioissamme. Yhdessä kuulemme kehotuksen ”Synti ei siis saa hallita teidän kuolevaista ruumistanne, niin että noudatatte sen himoja” (Room. 6:12). Tämä muistuttaa meitä pysyvistä uhasta, joka aiheutuu synnin vallasta ja sen toiminnasta kristityissä. Tästä lähtien luterilaiset ja katolilaiset voivat yhdessä ymmärtää kristityn olevan *simul justus et peccator* huolimatta heidän erilaisista lähestymistavoistaan aiheeseen, kuten esitetään YJ 29–30.
 - B. Käsitettä ”konkupisenssi” käytetään eri merkityksessä katolisella ja luterilaisella puolella. Luterilaisissa tunnustuskirjoissa ”konkupisenssi” ymmärretään itseään etsiväksi ihmisen haluksi, jota lain valossa, hengellisesti ymmärrettynä, pidetään syntinä. Katolisessa käsityksessä konkupisenssi on taipumus, joka jää ihmisiin kasteen jälkeen, joka tulee synnistä ja joka painostaa kohti syntiä. Huolimatta tässä ilmenevistä eroista voidaan luterilaisesta näkökulmasta tunnustaa, että halusta voi tulla avaus, jonka kautta synti hyökkää. Synnin vallan vuoksi koko ihmisessä on taipumus vastustaa Jumalaa. Tämä taipumus, sekä luterilaisen että katolisen käsityksen mukaan, ”ei vastaa Jumalan alkuperäistä suunnitelmaa ihmisestä” (YJ 30). Synnillä on henkilökohtainen luonne ja sellaisena se johtaa eroon Jumalasta. Se on vanhan ihmisen itsekäs halu, sekä luottamuksen ja rakkauden puutetta Jumalaa kohtaan. Pelastuksen todellisuus kasteessa

¹ Suom. engl. Tomi Karttunen.

ja synnin vallan vaara voidaan ilmaista siten, että yhtäältä painotetaan syntien anteeksiantamusta ja ihmisyyden uudistumista Kristuksessa kasteen kautta ja toisaalta voidaan nähdä, että vanhurskautettu ”ei ole vapaa synnin jatkuvasti ahdistavasta vallasta ja otteesta (ks. Room. 6:12–14) eikä koko elämänsä kestävästä taistelusta vanhan ihmisen itsekkäiden halujen jumalanvastaisuutta vastaan ...” (YJ 28).

- C. Vanhurskauttaminen tapahtuu ”yksin armosta” (YJ 15 ja 16), yksin uskosta, ihminen vanhurskautetaan ”ilman tekoja” (Room. 3:28; vrt. YJ 25). ”Armo luo uskon, ei vain kun usko alkaa henkilössä, vaan niin kauan kun usko kestää” (Tuomas Akvinolainen, STh II/II 4, 4 ad 3). Jumalan armon toiminta ei sulje pois ihmisen toimintaa: Jumala vaikuttaa kaiken, tahtomisen ja saavuttamisen. Siksi meitä kutsutaan kilvoittelemaan (vrt. Fil. 2:12). ”Niin pian kuin siis Pyhä Henki sanalla ja pyhillä sakramenteilla on meissä aloittanut työnsä, uudesti synnyttämisen ja luomisen, siitä seuraa varmasti, että me voimme ja meidän tulee olla Pyhän Hengen voimalla mukana vaikuttamassa ...” (Yksimielisyyden ohje [FC], SD II, 64; BSLK 897,37–).
- D. Armo vanhurskautetun yhteytenä Jumalan kanssa uskossa, toivossa ja rakkaudessa otetaan aina vastaan Jumalan pelastavana ja luovana työnä (vrt. YJ 27). On kuitenkin vanhurskautetun vastuulla olla hukkaamatta tätä armoa ja elää siitä. Kehotus tehdä hyviä tekoja on kehoitus harjoittaa uskoa (vrt. BSLK 197,45). Vanhurskautetun hyviä tekoja tulee tehdä siksi, ”että kutsumisemme olisi luja, toisin sanoen, ettemme jälleen syntiä tekemällä lankeaisi siitä” (Apol. XX,13; BSLK 36,18–24; viite 2. Piet. 1:10. Vrt. myös FC SD IV,33; BSLK 948,9–23). Tässä mielessä luterilaiset ja katolilaiset voivat yhdessä ymmärtää, mitä sanotaan ”armon kestävydestä” YJ 38 ja 39. Varmasti ”mikään, mikä ihmisessä on ennen tai jälkeen uskon vapaan lahjan, ei ole vanhurskauttamisen perusta eikä ansaitse sitä” (YJ 25).
- E. Vanhurskauttamisen kautta meidät tuodaan ehdoitta yhteyteen Jumalan kanssa. Tämä sisältää ikuisen elämän lupauksen: ”Jos kerran yhtäläinen kuolema on liittänyt meidät yhteen hänen kanssaan, me myös nousemme kuolleista niin kuin hän” (Room. 6:5, vrt. Joh. 3:36; Room. 8:17). Viimeisellä tuomiolla vanhurskautetut tuomitaan myös tekojensa perusteella (vrt. Matt. 16:27; 25:31–46; Room. 2:16; 14:12; 1. Kor. 3:8; 2. Kor. 5:10 jne.). Kohtaamme tuomion, jossa Jumalan armollinen tuomio hyväksyy kaiken elämässämme ja toiminnassamme, joka vastaa hänen tahtoaan. Kuitenkin se, mikä elämässämme on väärää, paljastetaan eikä pääse sisälle ikuiseen elämään. Yksimielisyyden ohje lausuu myös: ”Jumalahan tahtoo ja käskee nimenomaan, että uskovien on tehtävä hyviä tekoja. Pyhä Henki saa niitä uskovissa aikaan. Kristuksen tähden Jumala hyväksyy ne ja lupaa ne runsaasti palkita sekä tässä että tulevassa elämässä” (FC SD IV,38). Kaikki palkkio on armopalkkiota, johon meillä ei ole vaatimusta.
3. Vanhurskauttamisoppi on mitta tai kulmakivi kristilliselle uskolle. Mikään opetus ei saa olla tämän kriteerin vastainen. Tässä mielessä vanhurskauttamisoppi on ”luovuttamaton kriteeri, joka aina suuntaa kirkon kaiken opetuksen ja toiminnan Kristukseen” (YJ 18). Sellaisena sen totuus ja erityinen merkitys on kirkon perustavan trinitaarisen uskontunnustuksen kokonaisuudessa. Meillä ”on yhteinen tavoite tunnustaa kaikessa Kristusta, johon yksin

tulee yli kaiken luottaa ainoana välittäjänä (1. Tim. 2:5–), jonka kautta Jumala Pyhässä Hengessä antaa itsensä ja uudistavat lahjansa” (YJ 18).

4. Katolisen kirkon vastaus ei pyri kyseenalaistamaan luterilaisten synodioiden tai Luterilaisen maailmanliiton arvovaltaa. Katolinen kirkko ja Luterilainen maailmanliitto aloittivat dialogin ja ovat vieneet sitä eteenpäin yhtäläisinä kumppaneina (*par cum pari*). Huolimatta erilaisista auktoriteetin konseptioista kirkossa kumpikin osapuoli kunnioittaa kumppanin järjestyksen mukaista prosessia tehdä opillisia päätöksiä.